

Aan
de gemeenteraad

Datum 14 januari 2025
Zaaknummer 2025-0003950
Betreft Instemmen met uitgangspunten "Gemeente Dordrecht
Implementatie Recycletarief"

Vergadering van
Portefeuillehouder: Tanja de Jonge
Begrotingsprogramma Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Ruimtelijke Kwaliteit - Wegen, Verlichting & Schone Stad
Auteur: Pieter Fokkens
E-mail: jp.fokkens@dordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

kennis te nemen van de notitie "Gemeente Dordrecht Implementatie Recycletarief" (bijlage);

in te stemmen met de volgende uitgangspunten:

- a. Het recycletarief op basis van Volume-Frequentie in te voeren, waarbij de totale afvalstoffenheffing wordt gesplitst in een vastrecht en een variabel deel.
- b. Het verlaagde vastrecht wordt voor alle huishoudens even hoog. Het variabele deel van de heffing wordt gerelateerd aan het volume en het aantal keren dat restafval door inwoners wordt aangeboden.
- c. Als variabele heffing een bedrag van € 6,- voor het aanbieden van de restafvalbak aan huis van 240 liter en van € 1,50 voor het aanbieden van een zak van 60 liter in een restafvalcontainer vaststellen. De tarieven van andere volumes worden naar rato hieraan gerelateerd.
- d. De vaste kosten brengt Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) aan het begin van het jaar in rekening; de variabele kosten voor de lediging brengt GBD jaarlijks achteraf in rekening.
- e. Bij de locaties waar het nog niet mogelijk is om geregistreerd in te zamelen blijft een niet verlaagd ongedeeld tarief van toepassing.
- f. Het gebruik van een extra bak voor restafval wordt, net als nu, ontmoedigd door een extra tarief hiervoor te handhaven.
- g. Huishoudens met recht op kwijschelding krijgen, naast kwijschelding van het vaste deel van de afvalstoffenheffing, slechts een deel van het variabele tarief kwijtgescholden; de hoogte hiervan wordt opgenomen in de Verordening afvalstoffenheffing.
- h. Huishoudens met een grote hoeveelheid medisch afval, kunnen aanspraak maken op kwijschelding van een deel van het variabele tarief; de hoogte hiervan wordt opgenomen in de Verordening afvalstoffenheffing;

de begroting te wijzigen conform bijgevoegde begrotingswijziging met nummer 225003.

Raadsvoorstel**Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?**

De raad geeft de kaders voor de voorgenomen invoering van het recycletarief en stelt de hoogte van de afvalstoffenheffing tarieven vast. Het college gaat over de implementatie van het recycletarief op basis van deze uitgangspunten.

Wat is het doel?

Uw raad heeft december 2020 het Grondstoffenplan Dordrecht 2021-2030 vastgesteld, op basis van de resultaten van de pilots (2019) en de expertsessie september 2020.

De implementatie van dit grondstoffenbeleidsplan is opgedeeld in meerdere fasen:

- Fase 1.1 (2021-2022) richt zich op de verbetering van afvalscheiding in de laagbouw, en de introductie van een tariefprikkel op grofvuil aan huis. Deze fase is afgerond en geëvalueerd.
- Fase 1.2 (2023-2025) richt zich op de verbetering van de afvalscheiding in de hoogbouw en in de binnenstad. Deze fase is in uitvoering.
- Fase 2 is de invoering van het recycletarief. Dit voorstel gaat over deze fase. Uw raad wordt voorgesteld de uitgangspunten en de wijze van gedifferentieerde tariefheffing vast te stellen.

De voortgang van de implementatie is via raadsinformatiebrieven gedeeld en er is een expertsessie over voor- en nascheiding geweest in oktober 2023.

Voor de volgende fase van de invoering van het recycletarief dienen de uitgangspunten en de wijze van gedifferentieerde tariefheffing nu te worden vastgesteld.

Wat zijn per beslispunt de argumenten en wat is hierop de toelichting?

1. Om de afvalstoffenheffing betaalbaar en beheersbaar te houden en milieu-opbrengsten te realiseren, is in het grondstoffenplan gekozen voor het stimuleren van afvalscheiding. Eerst door de fysieke voorzieningen bij laagbouw en hoogbouw te realiseren waarmee er gewinning aan het gescheiden aanbieden is gecreëerd. Als volgende fase voeren we het recycletarief in. In de bijgaande notitie "Implementatie Recycletarief" zijn de uitgangspunten ten behoeve van het in te voeren recycletarief als financiële prikkel uitgewerkt en de achtergronden van de keuzes beschreven. Na besluitvorming door uw raad geeft ons college uitvoering aan deze notitie "Implementatie Recycletarief", waaronder het flankerend beleid voor communicatie, maatwerk waar nodig en een aanpak voor bijplaatsingen inclusief handhaving.

2a. Het recycletarief wordt op basis van Volume-Frequentie ingevoerd, waarbij de totale afvalstoffenheffing wordt gesplitst in een vastrecht en een variabel deel. Dat houdt in dat we het vastrecht deel van de afvalstoffenheffing verlagen en aanvullend een variabel afvalstoffenheffing tarief invoeren dat gerelateerd is aan het aantal keer dat restafval via een bak of met een afvalpas wordt aangeboden. Deze combinatie sluit goed aan op de bestaande inzamelvoorzieningen voor restafval. Het zijn robuuste systemen, die de meeste gemeenten van Nederland met een tariefprikkel toepassen en een adequate prikkel geven voor goed afvalgedrag. De totale opbrengsten van het vastrecht en de variabele heffing dekken samen de totale kosten op het product afval.

2b. Het verlaagde vastrecht wordt voor alle huishoudens even hoog. Het variabele deel van de heffing wordt gerelateerd aan het volume en het aantal keren dat restafval door inwoners wordt aangeboden. De huishoudens kunnen de hoogte van de afvalstoffenheffing beïnvloeden. Door goed te scheiden kunnen ze minder variabele heffing gaan betalen. Per saldo zullen huishoudens met een gemiddeld afvalaanbod iets minder afvalstoffenheffing gaan betalen dan bij het huidige tarief systeem. Dit doordat het recycletarief leidt tot een verlaging van de totale verwerkingskosten. Dit komt omdat verwerken van gescheiden afval veel goedkoper is dan verbranden van restafval. Bij de introductie van het recycletarief komt het huidige verschil tussen het vastrecht voor eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens te vervallen. Daarmee is de hoogte van de heffing alleen door het scheidingsgedrag te beïnvloeden. Hiermee wordt het principe uit het Grondstoffenplan dat de goede afvalscheider wordt beloond doorgevoerd.

2c. De variabele heffing stellen we vast op een bedrag van € 6,- voor het aanbieden van de bak aan huis van 240 liter en van € 1,50 voor het aanbieden van een zak van maximaal 60 liter in een ondergrondse container. De benodigde hoogte van het vastrecht wordt bij de begroting bepaald op basis van de kosten op product Afval minus de verwachte inkomsten uit het variabele tarief. Bij de optie van kleinere bakken van 140 liter of een inworp in een kleinere inwerpopening van de ondergrondse container wordt het variabele tarief naar verhouding aangepast. Met deze tarieven sluiten we aan bij de tarieven in een aantal regio gemeenten: Papendrecht, Molenlanden en Gorinchem hanteren dezelfde tarieven.

Een relatief laag tarief helpt voor draagvlak bij de invoering van het recycletarief en het tegengaan van ontwijkgedrag. Op basis hiervan en de doorrekeningen van HVC berekenen we welk deel van de kosten met het vaste deel van de afvalstoffenheffing gedekt moet worden. Daarbij calculeren we in dat het aantal aanbiedingen van restafvalbakken en -zakken zal afnemen. We verwachten dat het vaste deel uitkomt op minimaal 80% van de huidige kosten. Met een geactualiseerde businesscase van HVC toetsen we de kostendekkendheid.

2d. Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) verzorgt het opleggen van de aanslagen. GBD verstuurt de aanslagen gecombineerd met andere heffingen aan het begin van het jaar. De variabele kosten voor de lediging brengen we jaarlijks achteraf in rekening samen met de vaste kosten voor het jaar erna. Zo nodig gebeurt de afrekening in de loop van het jaar, bijvoorbeeld bij verhuizing naar elders. Deze systematiek is door GBD goed te implementeren.

2e. Bij de locaties waar het nog niet mogelijk is om geregistreerd in te zamelen blijft een niet verlaagd ongedeeld tarief van toepassing. Deze mensen krijgen wel de mogelijkheid om hun grondstoffen beter te scheiden.

Voor deze locaties is het in rekening brengen van variabel recycletarief voorlopig nog niet mogelijk. Dit betekent dat op deze locaties een niet verlaagd vast tarief per aansluiting zal blijven gelden. Deze situatie komt in diverse gemeenten met een recycletarief voor.

2f. Het gebruik van een extra restafvalbak wordt ontmoedigd door een aanvullende tariefprikkel. Dit doen we door naast het variabele tarief een jaarlijks vastrecht in rekening te brengen ter hoogte van 45% van het huidige tarief, wat neerkomt op € 50,- per jaar. Bij elf keer aanbieden van de tweede bak komt dit, samen met het variabel tarief, op ongeveer hetzelfde bedrag neer als het tarief in 2025 voor een tweede restafvalbak. Bovendien hanteren we voortaan een maximum van twee restafvalbakken per adres voor de inzameling van huishoudelijk restafval.

2g. Bij huishoudens waar door ziekte onvermijdbaar extra veel restafval ontstaat, zoals nierdialysemateriaal of stomamateriaal, komt er een compensatie regeling. Deze houdt in dat het aantal aanbiedingen van deze adressen wordt verminderd met zes ledigingen van een 240 liter restafvalbak aan huis, of met 24 inworpen in een restafvalcontainer.

2h. Bij huishoudens die in aanmerking komen voor kwijschelding van de afvalstoffenheffing, geldt de kwijschelding voor het vaste deel van het tarief. De financiële prikkel voor afvalscheiding is ook bij de minima gewenst. Om er voor te zorgen dat dit financieel geen lastenverhoging hoeft te zijn, wordt de kwijschelding van het variabele gedeelte van de afvalstoffenheffing gekoppeld aan het gemiddeld aanbiedgedrag van de Dordtse huishoudens. Voor 2026 stellen we dit aantal op zes aanbiedingen van de restafvalbak aan huis, of 24 inworpen in de restafvalcontainer. Deze aantallen worden vastgesteld in de belastingverordening. De aanbiedingen boven dat aantal worden wel in rekening gebracht.

3. Met de begrotingswijziging worden de benodigde eenmalige kosten in 2025 en de structurele besparing vanaf 2026 vastgelegd. Deze bedragen zijn gespecificeerd bij "hoe wordt dit betaald".

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

Voor de implementatie is een goede communicatieve begeleiding noodzakelijk, waaronder het te woord staan van mensen die vragen hebben of die het niet eens zijn met het beleid. Hiervoor moet voldoende capaciteit worden vrijgemaakt. Personele onderbezetting kan hier een risico met zich meebrengen. Zo nodig zoeken we ondersteuning via externe adviesbureaus.

Door externe factoren, waaronder de CO2-heffing en inflatie, kunnen de onderliggende kosten stijgen. Daardoor kan het lijken dat recycletarief niet effectief is. Dit vergt goede communicatie over de externe kosten factoren als dit zich voordoet.

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

Het participatietraject heeft plaatsgevonden in het kader van het opstellen van het Grondstoffenplan Dordrecht 2021-2030. Aanvullend is het bij de realisatie van de inzamelvoorzieningen hij de hoogbouw voor belanghebbenden mogelijk om een zienswijze in te dienen.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

[Grondstoffenplan Dordrecht 2021-2030](#).

Hoe wordt dit betaald?

Met de invoering van het recycletarief zal een financieel voordeel kunnen worden doorgevoerd in de meerjarenbegroting.

Er is een substantieel voordeel te verwachten door betere scheiding en lagere verwerkingskosten, waaruit de extra inningskosten van het GBD ruimschoots gedekt kunnen worden.

De eenmalige implementatiekosten van GBD in 2025 bedragen € 80.000,- voor de software en data inrichting.

De eenmalige kosten van HVC in 2025 voor de invoering van het recycletarief, zoals projectkosten, communicatiekosten en middelen, heeft HVC begroot op € 420.000,-.

Deze eenmalige extra kosten in 2025 kunnen worden gedekt uit de reserve afval.

We verwachten een verlaging van het kostenniveau met tenminste € 375.000,- vanaf 2026. Dit is als volgt opgebouwd:

- + € 120.000,- structurele kosten GBD voor inning gedifferentieerde afvalstoffenheffing;
- -/- € 90.000,- hogere inkomsten door vergoeding van het Afvalfonds/Verpact;
- -/- € 405.000,- mutatie kosten DVO met HVC.

Het voordeel op de DVO met HVC is het saldo van de volgende posten:

- + € 85.000,- hogere kapitaallasten en inzamelkosten HVC;
- -/- € 490.000,- minder verwerkingskosten en afvalstoffenbelasting (met name door minder restafval en meer papier).

Bij de voorbereidingen voor de begroting 2026 zal een herijking van de kosten/baten en de benodigde hoogte van het vastrecht meegenomen worden ten behoeve van de verordening afvalstoffenheffing.

De dekking van de eenmalige kosten in 2025 ten laste van de reserve afval en de verwachte besparing vanaf 2026 zijn opgenomen in de concept begrotingswijziging.

Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

De voorbereiding van de implementatie van het recycletarief zal samen met HVC in 2025 worden gerealiseerd. Onderdeel van deze implementatie periode is het communiceren met de gebruikers over het effect van de tariefprikkel bij het huidige aanbodgedrag van restafval, zonder daadwerkelijke afrekening.

Ons college zal een implementatieplan en communicatieplan opstellen en uitvoeren. Daarin zal met name aandacht zijn voor maatwerk door meer plekken in de stad voor gratis aanbieden van luierafval en maatwerk bij doelgroepen en voor inwoners met medisch afval, alsmede flankerend beleid om ongewenste neveneffecten tegen te gaan. In deze plannen maken we gebruik van de ervaringen die elders en eerder zijn opgedaan.

Bij de implementatie is goede samenwerking van belang met andere beleidsterreinen, waaronder Programmaplan Schoon, en met partners in de wijk waaronder de wijkambassadeurs.

Om de resultaten te volgen en te verbeteren, monitoren we deze actief, inclusief de mogelijke negatieve effecten in de openbare ruimte.

Tevens zorgen we voor voldoende capaciteit voor de communicatie met de inwoners, met name ook mondeling/afvalcoaching, en voor de handhaving.

Het college van Burgemeester en Wethouders

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 14 januari 2025 inzake Instemmen met uitgangspunten "Gemeente Dordrecht Implementatie Recycletarief";

gelet op de Wet milieubeheer;

overwegende dat:

in het Grondstoffenplan Dordrecht 2021-2030 besloten is tot invoering van een tariefprikkel op restafval in 2026;

b e s l u i t :

kennis te nemen van de notitie "Gemeente Dordrecht Implementatie Recycletarief" (bijlage);

in te stemmen met de volgende uitgangspunten:

- a. Het recycletarief op basis van Volume-Frequentie in te voeren, waarbij de totale afvalstoffenheffing wordt gesplitst in een vastrecht en een variabel deel.
- b. Het verlaagde vastrecht wordt voor alle huishoudens even hoog. Het variabele deel van de heffing wordt gerelateerd aan het volume en het aantal keren dat restafval door inwoners wordt aangeboden.
- c. Als variabele heffing een bedrag van € 6,- voor het aanbieden van de restafvalbak aan huis van 240 liter en van € 1,50 voor het aanbieden van een zak van 60 liter in een restafvalcontainer vaststellen. De tarieven van andere volumes worden naar rato hieraan gerelateerd.
- d. De vaste kosten brengt Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) aan het begin van het jaar in rekening; de variabele kosten voor de lediging brengt GBD jaarlijks achteraf in rekening.
- e. Bij de locaties waar het nog niet mogelijk is om geregistreerd in te zamelen blijft een niet verlaagd ongedeeld tarief van toepassing.
- f. Het gebruik van een extra bak voor restafval wordt, net als nu, ontmoedigd door een extra tarief hiervoor te handhaven.
- g. Huishoudens met recht op kwijtschelding krijgen, naast kwijtschelding van het vaste deel van de afvalstoffenheffing, slechts een deel van het variabele tarief kwijtgescholden; de hoogte hiervan wordt opgenomen in de Verordening afvalstoffenheffing.
- h. Huishoudens met een grote hoeveelheid medisch afval, kunnen aanspraak maken op kwijtschelding van een deel van het variabele tarief; de hoogte hiervan wordt opgenomen in de Verordening afvalstoffenheffing;

de begroting te wijzigen conform bijgevoegde begrotingswijziging met nummer 225003.

Aldus besloten in de vergadering van